

Nr 95.

Av herr **Thore m. fl.**, om tullrestitution eller befrielse från tullavgift vid återutförelse av vissa fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter.

Enligt § 12 i tulltaxeförordningen kan den, som här i riket verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg om mer än 40 tons avgiftspliktig dräktighet, vare sig svenskt eller utländskt, eller av vissa smärre järnfartyg, som äro avsedda att omedelbart erhålla eller äga utländsk nationalitet, få för därvid använda, från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter restitutionsvis återbekomma den erlagda tullavgiften eller i det fall, att tullavgiften, med stöd av särskilt meddelad rätt till anstånd, icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, njuta befrielse från dess gäldande. Såsom villkor för erhållande av denna förmån har i samma författningsrum föreskrivits bland annat, att avsikten med de införda artiklarnas användning till förberörda ändamål skall vid deras angivning till förtullning skriftligen anmälas. Angående tullverkets rätt att efter utgången av den tid, för vilken anstånd med erläggande av tullavgift för ifrågavarande slags artiklar må hava beviljats, göra sig av sådan säkerhet betäckt för belöpande tullavgifter, har tillika stadgats, att de bestämmelser, som i förevarande avseende i allmänhet gälla för mot säkerhet utlämnat tullgods, skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Alltsedan denna bestämmelse tillkom, hava även våra skeppsvarv ständigt begagnat sig därav för att i någon mån kunna taga upp konkurrensen med de utländska varven, och under de senaste årens livliga skeppsbyggeriverksamhet hava även avsevärda kvantiteter skeppsbyggnadsmaterial beställts i utlandet och importerats, i den mån de utländska tillverkarne hunnit leverera samma. Men tyvärr hava många skeppsvarv och rederier ej kunnat få den beställda materialen inom utsatt tid utan först långt därefter, och i flera fall hava varven fått vänta över året på den köpta materialen.

En följd härav har blivit, att material, som köpts under 1918 och endast delvis blivit levererad, under samma år eller senare ej kunnat användas för de ursprungligen avsedda fartygsbyggena, utan hava dessa måst uppskjutas eller annan material anskaffas.

Det finnes således kvar i lager material, för vilka tulldeposition verkstälts redan 1918, och avsevärda partier, för vilka deposition gjorts under 1919—1921.

På grund av den vid mitten av 1920 så oväntat hastigt påkommande häftiga depressionen inom hela världens sjöfart hava som bekant en hel mängd rederier både inom och utom vårt land måst annullera under senaste åren gjorda fartygsbeställningar, och hava varven eller rederierna själva, i den mån dessa vid beställningskontraktets uppgörande åtagit sig tillhandahållande av material för de beställda fartygen, blivit försatta i den situationen att få kvarliggande på lager stora mängder skeppsbyggnadsmaterial, för vilka tulldeposition gjorts, men som ej kunna komma till användning inom vårt land på en lång tid, kanske ej ens inom den tidsperiod av 5 år, som den gjorda depositionen äger giltighet enligt ovan åberopade § 12 i tulltaxeförordningen.

Enligt de uppgifter vi inhämtat från samtliga våra största varv lär hos dem nu finnas en sammanlagd kvantitet av ej mindre än omkring 10,300 ton skeppsbyggnadsmaterial i huvudsak avsedda för nybyggnadskontrakter, vilka måst av beställarne annulleras.

Till undgående av alltför stora förluster genom lagringen under åratals framåt av denna material och för att kunna avyttra samma, innan järn- och stålpriserna på världsmarknaden ytterligare falla, liksom även för att få åtminstone en del av det i dessa varupartier bundna stora kapitalet frigjort, har det för flera av ägarna till denna material blivit nödvändigt söka avyttra samma till utlandet, då det inhemska behovet därav är synnerligen ringa. Flera partier därav hava även under senaste tiden kunnat försälas till utlandet, men någon avsevärdare försäljning har ej kunnat genomföras på grund av att man vid beräkning av försäljningspriset måst taga hänsyn till ovananförda bestämmelse i tulltaxeförordningen.

För att möjliggöra en re-export till utlandet måste man emellertid utgå ifrån att den tullavgift, som belöper å materialerna, skall undslippas, en förmån, vilken torde förefallit så mycket mera möjlig att ernå, som grundprincipen för tullbeskattningen ju är den, att tullavgift icke bör uttagas för andra inkommande varor än sådana, vilka inom landet förbrukas eller där eljest användas.

För tillgodonjutandet av berörda förmån av tullbefrielse, vilket i fall, där tullavgiften redan erlagts, skulle innebära rätt till tullrestitution förefinnes emellertid ett formellt hinder, vilket såvitt oss synes, icke kan undanröjas utan riksdagens medverkan. Vi syfta härmed på stadgandet i § 11 av tulltaxeförordningen, att rätteligen debiterad och erlagd tullavgift icke må restitueras, även om varan återutföres. Med rätteligen debiterad och erlagd tull i detta sammanhang läser närmast, på grund av den förut återgivna bestämmelsen om tullverkets rätt att av ställd säkerhet uttaga tullavgift, likställas tulldeposition för skeppsmaterialier, vid det tillfälle då genom dessas försäljning till utlandet desamma visas icke bliva använda för det ändamål, för vilket de införskrivits.

Till belysande av de ytterligare förluster, som skulle drabba de svenska skeppsvarven, därest de vid den nödtvungna realisationen till utlandet för under inköpspris av importerade fartygsmaterialier måste räkna jämväl med tullavgifterna för dessa, må omnämnas, att enligt oss tillhandakomna upplysningar det sammanlagda beloppet av dylika avgifter för de hos varven för närvarande inneliggande, efter år 1918 till förtullning med anmälan om tillämnad restitution införtullade materialier icke understiger 409,600 kronor. Varornas inköpsvärde uppgår till i runt tal 5,665,000 kronor, ett belopp, vilket tydligt nog visar jämväl den skada, som skulle åsamkas den inhemska järn- och maskinindustrien, därest materialierna måste till underpris avyttras inom riket för andra än skeppsbyggeriändamål.

Det synes oss nödvändigt, att statsmakterna i dessa tider av nedgång för våra näringar låta sig angeläget vara att på allt sätt understödja desamma. Ett dylikt understöd förefaller oss böra vara så mycket lättare att lämna, där detta kan, såsom i förhandenvarande fall, ske allenast genom efterskänkande av en avgift, vilken endast på grund av en ordningsföreskrift måste deponeras eller uttagas men rent principiellt sett icke bort utkrävas. Vi hemställa därför, under åberopande jämväl av vad i övrigt blivit av oss i ämnet anført,

att riksdagen ville beträffande fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter, vilka enligt vederbörlig anmälan tullbehandlats eller varda tullbehandlade under åren 1918—1921 för ändamål, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, samt därefter inom den i mom. 1 b) av samma författningsrum bestämda tid av fem år ur riket under vederbörliga tullkontroller återutföras, förklara hinder icke skola nöta för att på

särskilda ansökningar till vederbörande återbetala för ifrågavarande materialier och skeppsförnödenheter erlagda tullavgifter eller, därest allenast säkerhet för dessa blivit ställd, lämna befrielse från avgifternas gäldande.

Stockholm den 19 januari 1921.

Alex. Thore. *Malte Sommelius.* *Edvard Lithander.*

Bj. Holmgren. *Sven Lübeck.* *Erik Nylander.*

Nils Winkler. *Felix Hamrin.*